

Antti Lindtman sd m.fl.

Debattinitiativ om Socialdemokratiska riksdagsgruppens alternativa budget för 2019

Till riksdagens talman

Det blåser kraftig medvind i finländsk ekonomi just nu — efter tio år lång en lång recession. Finanskrisen 2008 och eurokrisen strax därpå drabbade Finlands export i högre grad än något annat eurolands och mätt med bruttonationalprodukten var depressionen djupare och långvarigare än den som uthärdades i början av 1990-talet.

Men nu har Finland som sista euroland blivit delaktigt av det starka uppsvinget i världsekonomi. Samtidigt har tillväxtstrukturen i Europa förändrats på ett sätt som är fördelaktigt för Finland. I botten ligger framför allt Europeiska centralbankens penningpolitik som småningom har medfört lättnader i den stränga finanspolitiken. Den exportdrivna tillväxten har kommit igång.

Men de fördelaktiga konjunkturerna är inte eviga. När konjunkturerna i Europa försvagas, handelskrig startas och penningpolitiken småningom stramas åt kommer skuggor att kastas också över tillväxtutsikterna i Finland. Enligt finansministeriets bedömning kommer tillväxten att nära nog halveras nästa år. Sysselsättningen vilar inte på en hållbar grund ens när högkonjunkturen kulminerar. Den åldrande befolkningen leder till ökade utgifter under de kommande åren.

Finanspolitiska alternativ hösten 2018

Finland är nu på toppen av en högkonjunktur. Samtidigt förutspår flera konjunkturinstitut en tillbakagång i tillväxten på en dryg procent. Av detta kan man dra två finanspolitiska slutsatser, nämligen att finanspolitiken måste ges korrekta dimensioner, det vill säga stramas åt. Samtidigt måste man skapa bra villkor för en framtida tillväxt. Det här kräver framför allt att bättre förutsättningar för en produktivitetsoökning. Samtidigt måste man säkerställa att tillväxten vilar på en socialt och ekologiskt hållbar grund och att den offentliga ekonomin är uthållig.

Mot bakgrunden av detta har regeringens politik säckat och blivit likgiltig. Finanspolitiken har präglats av nedskärningar inom utbildning, social trygghet och service. Regeringen har fabricerat ideologiska skattelättnader för att gynna sina egna stödgrupper. En politik som försvagar inkomstunderlaget för de offentliga finanserna och strider mot en ansvarsfull skattepolitiska linje ser ut att fortsätta. Men det strukturella underskottet i de offentliga finanserna kvarstår.

Det här leder till att en betydande del av befolkningen inte blir delaktig i den ekonomiska tillväxten, att förutsättningarna för den framtida tillväxten försämras och att stärkandet av en uthållig of-

Debattinitiativ DI 11/2018 rd

fentlig ekonomi stannar halvvägs. Motsättningarna har skärpts. Regeringens budgetförslag för nästa år förändrar inte bilden av hur hela regeringsperioden varit. När båten läcker måste den lagas ordentligt.

SDP:s alternativ: Fem reformer och fem investeringar

Ett förbättrat sysselsättningstal som håller i sig, bättre sammanhållning och gemenskap i samhället samt snabba reformer som tryggar hållbara offentliga finanser på lång sikt.

På längre sikt baser sig ekonomisk tillväxt framförallt på ökad produktivitet. Dess kärna är hög kompetens och utbildningsnivå, tillräckliga satsningar på forskning och produktutveckling och en aktiv näringspolitik som stödjer förnyelse. Men åtgärderna kräver investeringar.

Utbildning och livslångt lärande är den bästa försäkringen mot risker på arbetsmarknaden samtidigt som de på lång sikt hör till de bästa garantierna för ökad jämlikhet.

Alla reformer som stödjer tillväxt och sysselsättning måste genomföras rättvist så att de stärker människornas delaktighet i samhället, minskar otrygghet och osäkerhet och ger tilltro till framtiden. Alla måste inkluderas. Lyckas vi inte med det och den ekonomiska och sociala osäkerheten i stället ökar, smulas förtroendet för de politiska institutionerna och andra samhällsliga institutioner sönder. Följderna av det kan bli överraskande och allvarliga, vilket vi de senaste åren kunnat bevittna på olika håll i världen. Det är framför allt en fråga om vilka värden man väljer för sin finanspolitik.

Det finns ingen tid att förlora när det gäller att bekämpa klimatförändringen. Enligt en färsk rapport från FN:s klimatpanel IPCC kan de allvarligaste hoten fortfarande avvärjas men det kräver en målmedveten politik. Vi måste höja ambitionsnivån för de åtgärder som tar sikte på att minska utsläppen och bibehålla den biologiska mångfalden.

SDP föreslår fem stora reformer och fem investeringar som stärker basen för en ekologiskt och socialt hållbar ekonomisk tillväxt och människors delaktighet och samhörighet.

Fem reformer:

- 1) Läroplikten breddas och det andra stadiet blir genuint avgiftsfritt, vilket motverkar marginalisering bland ungdomen.
- 2) Den småbarnspedagogiska verksamheten reformeras.
- 3) Familjeledigheterna se omedelbart över.
- 4) Den sociala tryggheten reformeras utifrån principen om generell trygghet.
- 5) En skattereform genomförs som stödjer sysselsättning och hållbar utveckling.

Fem investeringar

- 1) Satsningar på utbildning, forskning, bildning och kultur.
- 2) Klimatförändringen stoppas samtidigt som det satsas på en aktiv näringspolitik. Satsningar på forskning, produktutveckling och innovation.
- 3) Fattigdom utrotas och delaktighet stärks.
- 4) Sysselsättningspolitiken förbättras.

Debattinitiativ DI 11/2018 rd

5) Satsningar på infrastruktur som stödjer sysselsättningen och satsningar på en utsläppsfri trafik.

Finland har inte råd att låta bli att göra reformer och investeringar. Investeringarna återbetalar sig i framtiden. Utan investeringar finns det risk för att Finlands ekonomi långsamt förtvinar.

SDP har ett ansvarsfullt och rättvist alternativ. Det är korrekt dimensionerat till den rådande konjunkturen eftersom det innebär en lägre skuldsättning än vad som föreslås i budgetpropositionen. Alternativet förbättrar förutsättningarna för en ekologiskt och socialt hållbar tillväxt.

Vi föreslår

att riksdagen håller en aktuell debatt om Socialdemokratiska riksdagsgruppens alternativa budget för 2019.

Helsingfors 8.11.2018

Antti Lindtman sd
Johanna Ojala-Niemelä sd
Suna Kymäläinen sd
Harry Wallin sd
Tytti Tuppurainen sd
Pilvi Torsti sd
Satu Taavitsainen sd
Katja Taimela sd
Maria Tolppanen sd
Antti Rinne sd
Pia Viitanen sd
Merja Mäkisalo-Ropponen sd
Ilmari Nurminen sd
Sirpa Paatero sd
Joona Räsänen sd
Kristiina Salonen sd
Sanna Marin sd
Krista Kiuru sd
Anneli Kiljunen sd
Mika Kari sd
Tarja Filatov sd
Jukka Gustafsson sd
Maria Guzenina sd
Tuula Haatainen sd
Ilkka Kantola sd
Jutta Urpilainen sd
Timo Harakka sd